

FOCUS · Empreses més petites i menys productives en un mercat europeu fragmentat

La zona de l'euro ha experimentat, en els últims 15 anys, un creixement menor al dels EUA, tot i que les dues economies tenen dimensions i nivells de desenvolupament similars. El principal factor que explica la feblesa de la zona de l'euro és el menor creixement de la productivitat, que continua llastada, entre altres factors, per la fragmentació dels mercats nacionals.

Malgrat que el mercat únic europeu és, teòricament, una realitat, a la pràctica persisteixen moltes barreres que dificulten el creixement de les empreses europees. Per exemple, el cost d'operar a diversos països es manté elevat, ja que, en la majoria de sectors, la regulació continua sent molt diferent a cada país i les empreses han d'adaptar els productes o els serveis oferts als estàndards locals. En canvi, als EUA, la regulació és més homogènia entre els diferents estats, i això facilita el creixement de les empreses.

L'evidència empírica sobre la major atomització de les empreses europees i la relació que això té amb la fragmentació del mercat europeu són contundents. Per exemple, les empreses grans (de més de 250 treballadors) són més petites a la zona de l'euro que als EUA. En concret, la dimensió mitjana d'una empresa gran als EUA és de 1.903 empleats, mentre que, a la zona de l'euro, se situa al voltant dels 1.000 empleats. A més a més, aquesta diferència és especialment intensa als sectors més regulats, com el de l'energia i el dels serveis públics. En concret, les empreses nord-americanes en sectors no regulats tenen una dimensió 1,9 vegades superior a les europees, però, als sectors regulats, les empreses dels EUA són 2,5 vegades més grans que les europees.

Així mateix, és important remarcar que és, precisament, als sectors regulats on les economies d'escala solen ser majors. Per tant, els beneficis potencials d'ampliar la dimensió del mercat (o els costos de no fer-ho) són especialment rellevants per a les empreses d'aquests sectors. Així, als EUA, les empreses de més de 250 empleats són més grans als sectors regulats que als no regulats. En canvi, a Europa, no hi ha diferències significatives de dimensió empresarial entre sectors (vegeu la taula).

La preocupació per l'elevada atomització del teixit empresarial europeu no és intranscendent, ja que dimensió empresarial i productivitat solen anar sempre de la mà. El gràfic adjunt ofereix una bona mostra d'això: la productivitat laboral en empreses de més de 250 empleats és molt més elevada que la de les empreses més petites. És interessant notar que el diferencial de productivitat entre empreses de diferent dimensió és més gran al sector manufacturer que al dels serveis. Probablement, això és degut a la major necessitat d'inversió en actius fixos del sector

manufacturer. Finalment, per il·lustrar la importància de l'estructura empresarial sobre la productivitat, serveixi de referència que, si la zona de l'euro tingués una distribució de la dimensió empresarial igual a la nord-americana, la productivitat laboral mitjana de la zona de l'euro seria el 14% més elevada que l'actual.¹

En resum, els beneficis potencials de posseir un teixit empresarial amb empreses més grans són, sens dubte, enormes. Per tant, totes les mesures destinades a reduir les barreres reguladores i no reguladores que impedeixen un major aprofitament del mercat únic europeu haurien d'entrar a l'ordre del dia de l'agenda de reformes europea. El context econòmic i social fa que no es pugui perdre temps.

Dimensió mitjana empresarial dels EUA i de la zona de l'euro

Nombre mitjà d'empleats en empreses grans *

	EUA	Zona de l'euro	Dimensió relativa (EUA/zona de l'euro) (%)
Sectors regulats **	2.605	1.027	254
Sectors no regulats **	1.903	997	191
Dimensió relativa (sector regulat/ no regulat) (%)	137	103	

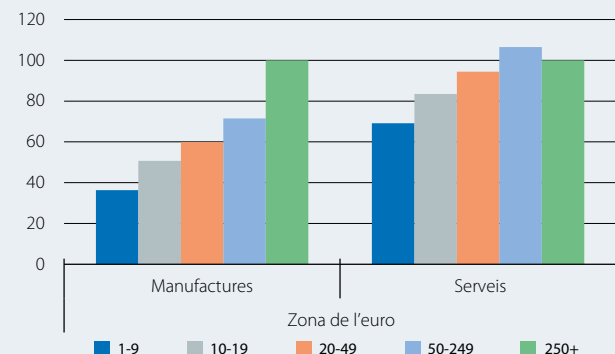
Notes: * Empreses grans correspon a aquelles amb més de 250 empleats.

** Els sectors regulats inclosos són els sectors de subministrament de gas, electricitat, aigua, etc. (ISIC 4, sectors 35 a 39). La informació sobre el sector bancari i assegurator no està disponible.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades d'OECD Structural and Demographic Business Statistics.

Productivitat laboral a la zona de l'euro per dimensió de l'empresa

Valor afegit per empleat, índex (100 = empreses grans *)

Nota: * Empreses grans correspon a aquelles amb més de 250 empleats.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades d'OECD Structural and Demographic Business Statistics.

1. S'assumeix que la productivitat laboral per dimensió empresarial es manté constant.